

[Ove Jensen.]

så mange forhindringer i vejen for landbrugserhvervet.

Fremskridtspartiet vil fortsat arbejde for at få disse forhindringer fjernet, idet vi modsat andre store partier her i tinget ser det som en væsentlig opgave, at der bliver ført en politik, der fremmer produktionsmulighederne, en politik, der kan give mere beskæftigelse, og en politik, der kan bringe orden i landets økonomi.

Svend Haugaard (RV):

Jeg vil gerne til indledning sige, at det radikale venstre erkender landbrugets gennem årene helt afgørende betydning for det danske samfunds velstand. Selv om man ikke længere kan sige, at landbruget er det egentlig bærende hovederhverv, så er det fortsat et uundværligt led i dansk produktion og eksport, som vi skal lægge overordentlig stærk vægt på.

Jeg kunne tænke mig at inddele det, jeg skal sige, i tre dele. For det første produktionsgrundlaget, jorden, for det andet sikring af generationsskiftet og for det tredje driftsmæssige forhold og økonomiske vilkår.

Jorden er det eneste naturlige råstof af betydning, som Danmark har. Det findes i begrænset mængde, men heldigvis sådan, at vi kan genbruge det, når vi ellers bærer os fornuftigt ad. Det er en meget efterspurgt vare og også efterspurgt til helt andre formål end jordbrug. Vi har været meget letsindige, idet vi igennem en årrække har tilladt, at en 12.000-15.000 ha om året går fra anvendelse til landbrugsformål.

Det radikale venstre har flere gange fremført ønske om større ansvarlighed over for landbrugsjorden. Vi mener, vi bør sikre, at god landbrugsjord fortrinsvis anvendes til landbrugsformål. Der er behov for en bevidst styring, og vi hilser med tilfredshed, at der er nedsat et udvalg til klassificering af jorden. Når dette udvalg er færdig med sit arbejde, så må vi være klar til hurtig lovgivning, som fastlægger, at der er jordbrugsfortrinsret til den gode jord, og til de andre formål må man så tage fra den dårlige jords side.

Jeg vil også gerne fremføre, at der er behov for bestemmelser om, at landbrugsegnet såkaldt fri jord ved ejerskifte, herunder arv, kommer ind under ejendomme med land-

brugspligt, samt at man kun tilplanter arealer med dårlig landbrugsværdi, og at man er mere opmærksom på fastholdelse af dyrkningspligten af landbrugsjord.

Endelig er det sådan ved vejanlæg, at vi mener, at jordbrugskommissionerne skulle meget mere med ind i fordeling af tiloversblevne arealer. Der er en tendens til, at vejmyndighederne i for høj grad selv vil bestemme denne jords anvendelse.

Det andet, generationsskiftet, er det mest påtrængende problem med hensyn til landbrugets fremtid. Jeg vil gerne slå fast, at det radikale venstre ønsker selvejet sikret og i det hele taget landbruget som et frit, selv-bærende erhverv, og derfor må vi også være med til at skabe vilkår for erhvervet, som gør dette muligt. Men betingelserne for at sikre generationsskiftet er for det første, at man har tilstrækkeligt med unge, som har lyst til at vælge erhvervet, og for det andet at man sikrer økonomiske muligheder for, at ejendommene kan overtages.

Det første, med hensyn til lysten, hænger i høj grad sammen med muligheden for rimelige økonomiske vilkår i forhold til andre erhverv. Det hænger sammen med social tryghed og sikring i sygdomstilfælde samt mulighed for ferie og afløsning, så man ikke bliver for bundet af sit arbejde. Dette er et område, som lovgivningen bør interessere sig noget mere for, end vi hidtil har gjort det.

Det andet, kapitalen til overtagelse, er en meget svær sag, og den bliver værre år for år, fordi der er stigende jordpriser, der er stigende brugsstørrelser, der er større investeringer i bygninger, besætning, maskiner osv., og dette mener vi må føre til, at man ud fra generationsskiftehensyn ser på grænserne for sammenlægning. Vi ser ofte, at ved ret store gårde har man efter nogle års forløb, hvor man har fået afbetalt noget af gælden, mulighed for at låne til at købe en ret stor nabogård. Disse ejendomme lægges så sammen, selv om de i og for sig hver for sig skulle være tilstrækkelig store til at være en bæredygtig enhed, og mange af disse ejendomme når hurtigt op i nærheden af sammenlægningsgrænsen, de 100 ha. En del har endda to ejendomme, der når herop, og det bliver galt for næste generation, fordi der skal så store kapitalinvesteringer til, at det vil ikke være muligt for en ung mand